

## BIOKLIMATOLOGICKÉ PODMÍNKY PRO PŘEPRAVU ŽIVÝCH ZVÍŘAT V SOULADU S NOVOU DOHODOU RADY EVROPY

**Zdeněk Burda**

Ústřední komise pro ochranu zvířat

### **Summary**

In recent time Council of Europe prepared proposal of new European Convention for the Protection of Animals during International Transport. The proposal go to the European Parliament and the Council of Ministers. After this procedure will be open to the signature for all member states. In the paper are presented only some suggestions, remarks and points to the new Convention.

V Paláci Rady Evropy (RE) ve Strasbourgu se ve dnech 18. - 20. 6. 2002 konala mnohostranná konzultace smluvních stran RE o ochraně zvířat během mezinárodní přepravy. Hlavním a vlastně jediným bodem byla konečná redakce textu nové mezinárodní smlouvy, důvodové zprávy k ní a sdělení Radě ministrů.

Ponechme stranou formální a diplomatickou stránku věci i překvapující skutečnost, že Česká republika se jako jediná zdržela závěrečného hlasování pro zásadní nesouhlas s definicí "mezinárodní přeprava". Za hájení rozumného, vědecky odůvodněného postoje právem sklídila česká delegace obdiv, i když jen mimo jednací síň. Opět se na půdě RE potvrdilo, že náš vstup do Evropských společenství (ES) je svobodným demokratickým rozhodnutím.

Text nové dohody je nesporným krokem vpřed. Živé zvíře je vnímáno jako cítící tvor a podle toho je s ním zacházeno. Hlavním smyslem celého textu je chránit spokojenou existenci zvířat během přepravy. Opomenuty nejsou činnosti s tím související, například nakládání a vykládání zvířat.

Udělování povolení přepravcům živých zvířat pro obchodní účely je naprostou samozřejmostí. To ovšem neplatí, veze-li člověk na výstavu svého psa a podobně. Přepravci nebo osoby doprovázející zvířata musí mít přiměřené vědomosti a znalosti a musí před státním orgánem složit předepsanou zkoušku.

Rovněž konstrukce dopravních prostředků, kontejnerů a jejich příslušenství brání v maximálně možné míře zranění a strádání zvířat. Samozřejmostí je i zajištění bezpečnosti přepravy. Dopravní prostředek nebo kontejner je konstruován tak, aby zajišťoval dostatečný prostor pro zvířata stojící ve vzpřímené poloze a současně umožňoval účinné proudění vzduchu. Určitá výjimka je pro dospělou drůbež. Je pamatováno na rychlou a snadnou obsluhu, ochranu zvířat před nepříznivým počasím a před nežádoucími změnami povětrnostních podmínek.

Významnou činností je plánování cesty. Měli bychom kdykoliv v průběhu přepravy získat informace o organizaci, průběhu a ukončení přepravy. Dostatek krmiva, napájecí vody a zajištění péče odpovědnou osobou je základním předpokladem uskutečnění přepravy, stejně jako vybavení zásilky úplnou dokumentací tak, aby v odbavovacích místech nemohlo dojít ke zdržení.

Zvláštní pozornost je věnována způsobilosti živých zvířat k přepravě. Obecně platí, zejména u hospodářských zvířat, že se nepřepravuje žádné zvíře, které není způsobilé pro zamýšlenou cestu. V tomto směru existuje řada pravidel i některé výjimky, např. u zvířat chovaných pro pokusné a jiné vědecké účely, kde nemoc nebo zranění je součástí výzkumného programu. Abychom mohli objektivně posoudit způsobilost živých zvířat k mezinárodní přepravě je nezbytná jejich prohlídka způsobilým úředním veterinářem státu, kde je přeprava zahájena.

Nakládka a vykládka zvířat je neoddelitelnou součástí jejich přepravy. Provádí se prostřednictvím vhodné rampy, výtahu nebo jiného nakládacího prostředku. Se zvířaty zacházíme klidně a šetrně. Snažíme se snížit neklid, hluk a ruch na minimum a chráníme tak zvířata před zbytečnou úzkostí, bolestí a zmrzačením. Během nakládky a vykládky je třeba se vyhnout hluku, týrání a nepřiměřené síle. Aby se zvířata během přepravy nemohla vzájemně zranit nebo jinak strádat, je možné je oddělit. K preventivnímu rozdělení přistupujeme, zejména přepravujeme-li zvířata různých druhů, navzájem vůči sobě nepřátelská, rozdílného věku a velikosti, nevykastované dospělé samce, uvázaná a neuvázaná zvířata.

Celý samostatný článek je v návrhu nové dohody věnován problematice větrání a teplotě. Ukládá povinnost zajistit dostatečnou ventilaci, aby byly plně uspokojeny potřeby zvířat, přičemž se vezme v úvahu především počet a druh zvířat a očekávané povětrnostní podmínky v průběhu cesty. Kontejner musí být uložen takovým způsobem, aby to umožnilo jeho řádné větrání. Mají-li se zvířata přepravovat za nepříznivých teplotních a vlhkostních podmínek, je třeba učinit odpovídající opatření pro udržení jejich pohody. Nikdo přeci nestojí o to dovést na místo určení mrtvá zvířata. Každý úhyn představuje ztrátu, kterou si nikdo nepřeje, stejně jako týrání zvířat, většinou s touto událostí spojené.

V následujících částech návrhu jsou postupně podrobně rozebírána další témata jako napájecí voda, krmivo, odpočinek, podmínky pro kojící samice, osvětlení, bližší podrobnosti o poskytované péči během přepravy. Zvláštní ustanovení jsou pak použita pro silniční, železniční, lodní a leteckou přepravu.

Závěr navrhované dohody pak upravuje problematiku mnohostranných konzultací, technických protokolů, přijetí a vstupu v platnost včetně výjimek pro určitá území. Významné je také řešení sporů smluvních stran, podpis, ratifikace, akceptace a schválení dohody.

Výpověď dohody je možná písemným oznámením generálnímu tajemníku Rady Evropy. Vypovězení nabývá účinnosti za 6 měsíců po obdržení oznámení generálním tajemníkem, který má současně povinnost oznámení každého podpisu, uložení ratifikační listiny, akceptaci, schválení nebo přistoupení. Oznámen by měl být i jakýkoliv jiný akt týkající se dohody.

## Použitá literatura

- 1) Anonym: zákon č. 246/992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění zákona č. 162/1993 Sb., zákona č. 193/1994 Sb., Nálezu ÚS č. 30/1998 Sb.
- 2) Anonym: zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)
- 3) Anonym: Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Evropské dohody o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě, Sbírka mezinárodních smluv, 2000;10: 229-247
- 4) Anonym: Směrnice Rady 91/628/EEC, o ochraně zvířat během přepravy a pozměňující směrnice 90/425/EEC a 91/496/EEC
- 5) Anonym: Směrnice Rady 95/29/EC, kterou se novelizuje Směrnice 91/628/EEC, o ochraně zvířat během přepravy
- 6) Anonym: Nařízení Rady 1255/97, týkající se kritérií Společenství pro stanice zastavení při přepravě a měnící plán cesty uvedené v příloze ke Směrnici 91/628/ECC
- 7) Anonym: Nařízení Rady 411/98, s dodatečnými předpisy na ochranu zvířat pro silniční vozidla pro přepravu zvířat delší než 8 hodin
- 8) Anonym: Revised Convention ETS 65, Multilateral Consultation, Strasbourg, 18. -20. June 2002
- 9) Anonym: Explanatory Report for Revised Convention ETS 65, Multilateral Consultation, Strasbourg, 18. -20. June 2002
- 10) Anonym: Report to the Committee of Ministers, Multilateral Consultation, Strasbourg, 18. -20. June 2002
- 11) Anonym: Cesta vpřed (videokazeta a příručka), Péče o přepravovaná živá zvířata, Humane Slaughter Association, Wheathampstead, Herts, United Kingdom
- 12) Broom, D.M. a kol.: Pohoda zvířat během přepravy (údaje pro koně, prasata, ovce a skot). Evropská komise, Brusel, 2002

*Ing. Zdeněk Burda, Ústřední komise pro ochranu zvířat, s. o. 1020 MZe, Těšnov 17, 117 05  
Praha 1, tel. 02/ 2181 2339  
fax 02/2181 2967  
e- mail ukoz.sekr@mze.cz*